

Latokartanon peruskoulu

KUUKAUSITIEDOTE

Lokakuu 2023

Syyslukukausi on kohta puolessa välissä ja ensi viikolla kouluissa vietetään syyslomaa. Lokakuun kuukausitiedote on melko laaja paketti, jossa on monenlaista tietoa pikaratikan liikennöinnin alkamisesta kouluterveyskyselyn tuloksiin. Tiedotteessa on tärkeää tietoa mm. poissaoloihin puuttumisen mallista ja uudenlaisista yhteisöllisen opiskeluhuollon tapaamisista. Tiedotteessa kerrotaan myös Lukuloma-kampanjasta, jolla sekä lapsia että aikuisia kannustetaan lukemaan erityisesti tulevan syysloman kynnyksellä.

Toivotamme kaikille oppilaille ja heidän vanhemmilleen mukavaa syyslomaa!

Teemu Lappalainen, rehtori

Juha-Matti Saario, virka-apulaisrehtori

Tiina Suomalainen, virka-apulaisrehtori

Syysloma on lukuloma!

Kirja-alan järjestöt ja lukutaitotoimijat kannustavat jälleen matkustamaan syyslomalla kirjan siivin. Kirja-alan yhteinen kampanja toteutetaan nyt viidettä kertaa. Latokartanon peruskoulussa vietetään syyslomaa muiden helsinkiläisten koulujen tapaan 16.–20.10.

Lukuloma-kampanja muistuttaa, että lukeminen on innostava ja kaikille sopiva harrastus iästä ja taustasta riippumatta. Lukijaksi voi alkaa lapsena tai aikuisiällä, ja kirjastojen ja kirjakauppojen ammattilaiset auttavat löytämään kiinnostuksen kohteisiin ja taitotasoon sopivaa luettavaa.

Lukuloma 2023 innostaa lukemaan yhdessä

Tänä vuonna kampanjassa nostetaan esille erityisesti lukemisen yhteisöllistä luonnetta ja ääneen lukemista. Äidin, isän tai isosisarusten kanssa matkat kirjojen maailmaan alkavat jo vauvaikäisenä, ja iltasadun äärelle rauhoittuu yhtä lailla lukija kuin kuulija. Äänikirja piristää koko perheen automatkaa. Kirjoista kannattaa myös jutella: erilaiset lukupiirit ja kirjallisuustapahtumat tuovat lisää ulottuvuuksia monen aikuisen lukuharrastukseen.

Jokainen on lukijana erilainen. Omaa lukijatyyppeä voi tutkia leikkimielisillä [verkkotesteillä](#), jotka antavat myös kirjavinkkejä kouluikäisille, nuorille ja aikuisille. Kouluikäisten testistä on myös tulostettava versio. [Lukuloma.fi](#) -sivuilta löytyy myös kirjavinkkejä ja muuta lukemiseen kannustavaa materiaalia.

Kirjastokaistan tuottama [kampanjavidео](#) vie yhdessä lukemisen tunnelmiin eri tilanteissa, ja [tapahtumatarjotin](#) innostaa järjestämään eri-ikäisille sopivia lukemisasiheisiä tapahtumia. Sosiaalisessa mediassa kampanja näkyy tunnisteilla **#lukuloma** ja **#läslov**.

Myös tiede- ja kulttuuriministeri **Sari Multala** on mukana tukemassa kampanjaa. ”Lukeminen on avain oppimiseen ja kehittää myös muita taitoja. Lukeminen kehittää empatiakykyä ja ymmärrystä maailmasta. Luemme kotona joka päivä yhdessä lasteni kanssa. Yhteinen lukuhetki on päivän paras hetki ja se antaa mahdollisuuden keskustella tarinoiden kautta ja olla lähekkäin. Haluan osaltani kannustaa jokaista vanhempaa lukemaan lapsilleen myös sen jälkeen, kun he jo itse osaavat lukea. Lukeminen kannattaa aina!” ministeri Multala toteaa.

Kampanjan toteuttavat yhteistyössä Finlands svenska författareförening, Kirjakauppaliitto, Kirjasampo, Kirjastokaista, Lastenkirjainstituutti, Lukuliike – Opetushallitus, Lukukeskus, Sivupiiri, Suomen Kirjailijaliitto, Suomen Kirjastoseura, Suomen Kirjasäätiö, Suomen Kustannusyhdistys, Suomen tietokirjailijat ja Äidinkielen opettajain liitto.

Tiedotustilaisuus 6. luokkien huoltajille

Keskiviikkona 8.11. klo 18 pidetään 6. luokkien huoltajille suunnattu tilaisuus, jossa kerrotaan 7. luokalle hakemiseen liittyvistä asioista. Tilaisuus järjestetään pääkoululla osoitteessa Agronominkatu 22. Tervetuloa!

Poissaoloihin puuttumisen malli

Vanhempainillassa kerrottiin uudesta, aiempaa systemaattisemmasta tavasta seurata poissaoloja ja puuttua oppilaiden poissaoloihin. Runsaat poissaolot ja poissaolojen lisääntyminen ovat usein merkkejä lapsen tai nuoren voinnissa tapahtuvista muutoksista. Siksi poissaoloihin ja ennen kaikkea niiden taustalla oleviin syihin on tärkeää päästä puuttumaan hyvissä ajoin ennen kuin ongelmat kasvavat suuremmiksi. Tämä edellyttää yhteistyötä kodin ja koulun välillä. Siksi opettajat ovat aiempaa matalammalla kynnyksellä yhteydessä kotiin, jos oppilaalle on kertynyt poissaoloja. Yhteydenotto tehdään riippumatta siitä, ovatko poissaolot luvallisia vai luvattomia.

Poissaolojen varhaisen puuttumisen toimintamallin mukaisesti ryhmänohjaaja on yhteydessä oppilaan huoltajaan, kun poissaoloja on kertynyt 5–10%. Tuntimääränä tämä tarkoittaa 1.-luokkalaisella 19h/lukukausi, 5.-luokkalaisella 24h/lukukausi ja 9.-luokkalaisella 29h/lukukausi. Yhteydenoton tarkoituksena on ottaa poissaolot

puheeksi ja selvittää keskustellen poissaolojen syyt. Keskustelun päätteeksi voidaan todeta, että tilanne on hallinnassa tai voidaan päättää ryhtyä erilaisiin toimiin poissaolojen vähentämiseksi.

Laajennetut opiskeluhuollon tapaamiset

Latokartanon peruskoulussa kokeillaan tänä lukuvuonna hyväksi havaittua mallia yhteisöllisissä opiskeluhuollon tapaamisissa. Olemme aiemmin tavanneet yksittäisiä luokkia, joissa on keskusteltu luokan tilanteesta. Ennen tapaamista oppilaat ja luokan vanhemmat ovat vastanneet lyhyeen kyselyyn.

Jatkossa toteutamme tapaamisia mallilla, johon osallistuvat kaikki saman luokka-asteen luokat. Kokouksessa on mukana opettajan lisäksi oppilasedustus ja vapaaehtoisina luokan edustajina osallistuvia vanhempia. Lisäksi mukana on rehtori ja opiskeluhuollon henkilöitä (kuraattori, psykologi, terveydenhoitaja, kouluvalmentaja, erityisopettaja).

Tapaamisten tavoitteena on tuoda esiin kunkin ikäluokan oppilaita ja heidän kotejaan koskettavia asioita koulunkäyntiin liittyen ja kehittää niitä parempaan suuntaan. Tärkeää on myös yhteisen keskustelun lisääminen ja kohtaaminen sekä vanhempien ja koulun henkilökunnan välillä että huoltajien kesken.

Oppilaiden suuntaan tavoitteena on osoittaa, miten itseään koskeviin asioihin voi vaikuttaa ja antaa ääni myös luokan hiljaiselle enemmistölle, joka ei aina tuo ääntään kuuluviin. Tärkeää on myös antaa oppilaille kokemus siitä, että aikuiset kuulevat heitä ja ottavat heidän esittämänsä asiat vakavasti.

Vanhempia tiedotetaan asiasta tarkemmin, kun oman luokka-asteen tapaaminen lähestyy. Samalla kutsutaan mukaan osallistumaan asiasta kiinnostuneita vanhempia.

Kouluterveyskysely 2023

Kouluterveyskysely on THL:n teettämä kysely, joka toteutetaan laajasti Suomen kouluissa kahden vuoden välein. Kyselyllä kerätään seurantatietoa eri-ikäisten lasten ja nuorten hyvinvoinnista, terveydestä, koulukäynnistä ja opiskelusta ja osallisuudesta. Laajemman seurantatiedon lisäksi koulu saa omasta tilanteestaan arvokasta tietoa. Tuoreimman kouluterveyskyselyn tulokset julkaistiin syyskuussa 2023. Tässä on tiivistetysti esitettyä tärkeimpiä nostoja Latokartanon tuloksista.

4.–5. -luokkalaiset

Muutosta parempaan suuntaan

- Ei ole kiusattu lainkaan lukukauden aikana (osuus kasvanut)
- Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa (osuus laskenut)
- Kokee olevansa tärkeä osa luokkayhteisöä (osuus kasvanut)
- Mahdollisuus keskustella koulussa aikuisen kanssa mieltä painavista asioista (osuus kasvanut)
- Opettajat usein kiinnostuneita siitä, mitä oppilaalle kuuluu (osuus kasvanut)
- Syö pääruokaa koululla kaikkina viikonpäivinä (osuus kasvanut)
- Vähintään tunnin päivässä liikkuvat (osuus kasvanut)
- Kokee koulu-uupumusta (osuus vähentynyt)
- Mielialaan liittyviä ongelmia kahden viikon aikana (osuus vähentynyt)

Muutosta huonompaan suuntaan

- Kertonut koulussa tapahtuneesta kiusaamisesta koulun aikuiselle lukukauden aikana (osuus vähentynyt)
- Pitää koulukäynnistä (osuus laskenut)

Niiden oppilaiden osuus, joita ei ole kiusattu lainkaan lukukauden aikana on kasvanut selvästi aiemmista kyselyistä (2019 ja 2021). Vuoden 2023 kyselyssä Latokartanon peruskoulun tulos oli selvästi parempi kuin koko maan tai Helsingin kaupungin tulos. Latokartanossa on tässä suhteessa tapahtunut selvää positiivista kehitystä, kun valtakunnallisesti ja Helsingin kaupungin tasolla on lievää negatiivista kehitystä.

Samansuuntainen kehitys näkyy väittämän ”koulukiusattuna vähintään kerran viikossa” kohdalla. Näin kokevien vastaajien osuus on laskenut selvästi (vuonna 2019 16,8%, vuonna 2021 12% ja vuonna 2023 8,8%). Vuoden 2023 kyselyssä Latokartanossa kiusaamista koettiin vähemmän kuin Helsingissä keskimäärin ja hiukan enemmän kuin valtakunnallisesti keskimäärin. Positiivista on se, että Latokartanon kehityskulku on tässäkin ollut voimakkaasti laskusuuntainen, kun se on Helsingissä ja valtakunnallisesti lisääntynyt.

Myös koulu-uupumuksen kokemisen kohdalla Latokartanon kehitys on kulkenut merkittävästi positiiviseen suuntaan. Vuonna 2021 18,9% vastaajista koki koulu-uupumusta ja vuonna 2023 koulu-uupumusta koki vain 9,2% vastaajista. Valtakunnallisella ja Helsingin kaupungin tasolla kehitys on mennyt tässä toiseen suuntaan.

4.–5. -luokkalaisten kohdalla kouluterveyskyselyn tulokset olivat monella tapaa ilahduttavia. Erityisen ilahduttavaa oli huomata, että kiusaamiseen puuttumiseksi tehdyllä suunnitelmallisella työllä on ollut vaikutusta ja se näkyy myös kyselyn tuloksissa.

8.–9. -luokkalaiset

Muutosta parempaan suuntaan

- Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa (osuus vähentynyt)
- Luokan tai ryhmän oppilaat viihtyvät hyvin yhdessä (osuus kasvanut)
- Ei syö koululounasta päivittäin (osuus vähentynyt)
- Koulu-uupumus (osuus vähentynyt)
- Tuntee itsensä yksinäiseksi (osuus vähentynyt)

Muutosta huonompaan suuntaan

- Ei ole kiusattu lainkaan lukukauden aikana (osuus laskenut)
- Pitää koulunkäynnistä (osuus vähentynyt)
- Hyvät vaikutusmahdollisuudet koulussa (osuus vähentynyt)
- Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus (osuus kasvanut)
- Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi (osuus kasvanut)
- Nukkuu arkisin alle 8 tuntia (osuus kasvanut)
- Pitää koulunkäynnistä (osuus vähentynyt)
- Vaikeuksia oppimistaidoissa (osuus kasvanut)
- Vähintään tunnin päivässä liikkuvat (osuus vähentynyt)

8.–9.-luokkalaisten kohdalla kiusaamista koskevat osiot olivat hiukan ristiriitaisia. Toisaalta niiden osuus, joita on kiusattu vähintään kerran viikossa, on laskenut erittäin merkittävästi. Toisaalta ”ei ole kiusattu lainkaan lukukauden aikana” -vastanneiden osuus on laskenut selvästi.

8.–9.-luokkalaisten tuloksissa positiivisia kehityskulkuja on yhdessä viihtymisessä ja yksinäisyyden vähenemisessä. Myös koululounasta syövien osuus on jonkin verran noussut aiemmasta ja koulu-uupumuksen kokemus on hiukan laskenut.

Tuloksissa oli myös selvästi huonompaan suuntaan kulkevia trendejä sekä Latokartanossa että kaupungin ja valtakunnan tasolla. Latokartanossa nuoret kokevat vaikutusmahdollisuuksiensa olevan heikot. Ahdistuneisuuden kokemus on lisääntynyt sekä Latokartanossa että laajempaan ilmiönä. Kokemus kouluyhteisöön kuulumisesta on Latokartanossa heikompaa verrattuna valtakunnan tasoon ja Helsinkiin. Terveystilan keskinkertaiseksi tai huonoksi kokevien nuorten osuus on kasvanut selvästi ja toisaalta vähintään tunnin päivässä liikkuvien osuus on laskenut merkittävästi. Nämä yhdessä ovat aika huolestuttavia ja huomionarvoisia kehityskulkuja. Koulunkäynnistä pitävien oppilaiden määrä on laskenut sekä meillä että valtakunnallisesti.

Reitti kouluun tullessa

Koulun piha-alueella Limnologinraitin puoleisella sivustalla kulkee huoltotie lastauslaiturille ja jätekatokseen. Reitillä kulkee isoja autoja joskus myös aamulla koulun alkaessa. Ohjaamme oppilaita saapumaan kouluun eri reittiä ja välttämään huoltotietä. Turvallisesta reitistä kouluun saapuessa on hyvä keskustella myös kotona ja muistuttaa, että huoltotie ei ole sopiva kulkureitti.

Pikaratikka aloittaa liikennöinnin 21.10.2023

Pitkään rakennettu Raide-Jokeri aloittaa liikenteen. Raitiolinja ei ole oppilaidemme koulumatkalla, mutta kuitenkin niin lähellä, että muutos liikenteessä on hyvä ottaa huomioon. Julkaisen tässä HSL:n ohjeistuksen muutoksista ja huomioitavista asioista.

Turvalliset tienylitykset pikaraitiolinjan reitillä

Uusi pikaraitiolinja 15 (Raide-Jokeri) aloittaa liikenteensä lauantaina 21.10.2023 Espoon Keilaniemen ja Helsingin Itäkeskuksen välillä. Jo tätä ennen radalla ajetaan useita koeajoja.

Helsingiläiset lapset ja nuoret saattavat kohdata linjan joko koulu- tai opiskelumatkallaan tai vapaa-ajallaan esimerkiksi harrastuksiin siirryttäessä. Siksi haluamme muistuttaa turvallisesta liikkumisesta pikaraitiotien läheisyydessä. Toisin kuin muilla kulkuneuvoilla, pikaraitiovaunulla on yleensä etuajo-oikeus jalankulkijoihin ja pyöräilijöihin nähden.

Kun liikut pikaraitiotien ympäristössä:

- **Tarkkaile** ympäristöäsi liikenteessä.
- **Ylitä** rata vain merkityiltä paikoilta. Radan ympäristö ei ole leikki- tai hengailupaikka.
- **Tunnistat** pikaraitiotien ylityspaikan ruskeasta betonipinnasta, johon on maalattu valkoinen raitiovaunun kuva. Ylityspaikka ei ole suojatie, sillä pikaraitiovaunulla on yleensä etuajo-oikeus.
- **Katso** vasemmalle ja oikealle. **Kuuntele**, tuleeko ratikkaa. Älä katso samalla puhelinta tai muita laitteita.
- **Odota**, että pikaraitiovaunu menee ensin.